

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 20 maart 2008

MEDITATIE

Goede Vrijdag en Pasen

In deze tekst horen we een deel van het bekende zegelied van de apostel Paulus, dat we vinden in Romeinen 8 vers 31 tot en met 39. De apostel mag, zich door het geloof volkomen verlatend op het volbrachte werk van de Middelaar, roemen in de vrede die door Christus is teweeggebracht.

Hij roept het uit: *Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is...* Hij roemt niet in zichzelf of in eigen verdienste of gerechtigheid, maar met uitsluiting van al het andere roemt hij alleen in Christus' Persoon en werk. Een zondaar die door Gods Geest zaligmakend bearbeid wordt, wordt eraan ontdekt dat al onze gerechtigheden - dus het beste wat we voortbrengen - nog een wegwerpelijk kleeft is. Onze Catechismus leert zo duidelijk in vraag en antwoord 62: *"...dat de gerechtigheid die voor Gods gericht bestaan kan, gans volkomen en der wet Gods in alle stukken gelijkvormig zijn moet, en dat ook onze beste werken in dit leven alle onvolkomen en met zonden bevlekt zijn."* De weg van onze kant,

Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is...

Romeinen 8 : 34

een weg van eigen verdienste en door een verbroken werkverbond, is voor eeuwig toegemuurd.

Christus is het... Daar mag in beginsel iets van verstaan worden wanneer de zichzelf veroordelende en God toevallende zondaar door middel van het Evangelie eens buiten zichzelf en op Christus mag zien. Als gezien mag worden op Hem Die geleden heeft en gestorven is, *in de plaats staande* van een dood- en doemwaardig volk. En hoe meer de verlorenheid in onszelf en onze schulden en zonden worden ingeleefd, des te meer zal een lijden- de en Zichzelf vernederende Christus voor ons dierbaar worden. Want dan gaan we meer en meer heerlijkheid zien in de Man van smarten en het stervende Godslam. Wat kan ons hart dan naar Hem uitgaan, met de begeerte om meer van Hem te ken-

nen en te weten. Toch kunnen al die liefdesuitgangen, al onze bevindingen en ervaringen, alles wat we van Hem gezien en beleefd hebben, onze gerechtigheid voor God niet zijn. God eist dat aan Zijn gerechtigheid *genoeg geschiede* en dan valt uit alles de grond weg. O, wat kan de ziel verschrikken voor de vloek der wet; wat moet men zwijgen onder de beschuldiging van satan en de aanklachten van het eigen geweten. Wanneer Paulus roemt in onze tekst, berust dat op een Goddelijke vrijspraak in zijn ziel. Hij schrijft daarover in het vorige vers: *"Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt."* God spreekt ons vrij van de zonde en de straf der zonde, uit enkel genade en dat op grond van de verdienste van Christus. *Dat* was voor de apostel *de enige grond* om voor God te bestaan. Maar dat is ook voor ons de enige grond! Daarom moeten we sterven en de dood in met al het onze, opdat we in Christus alleen de grond onzer zaligheid zullen vinden.

Christus is het, Die gestorven is. Die stervende aan het kruis volkomen voldoening gaf aan de eis van Gods gerechtigheid, Die de wet van haar vloek heeft ontwapend en de satan de kop heeft vermorzeld. *Ja, wat meer is, Die ook opgewekt is*, zo roept de apostel het uit. Christus leeft om de verworven gerechtigheid toe te passen en weg te schenken. De kanttekeningen zeggen ons: *"om ons de rechtvaardigheid toe te brengen..."*

Christus is *opgewekt* van de Vader; Hij was volkomen bevredigd in het offer van de Middelaar. Het feit dat de Vader in het Goddelijk gericht een doodschuldige zondaar vrijspreekt, is gegrond op *dat offer*. Wat zijn het toch betekenisvolle zaken die we op Goede Vrijdag en Pasen herdenken. Maar om er de troost van te ervaren, is het noodzakelijk die zaken *bevindelijk* te leren kennen!

We kunnen met de vrouwen wenen- de staan bij het kruis; we kunnen de Levende bij de doden zoeken, maar Christus Zelf, als de grote Levens-

Inhoud

86e jaargang

Nr. 25

- 1 Goede Vrijdag en Pasen
- 2 Maar 's HEEREN gunst...
- 4 Momentopnamen uit de vervolgzitting van de Generale Synode 2007 (6)
- 5 Bijbelse kernwoorden: droefheid
- 7 Uitgeschakeld
- 7 Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) (2): Zijn opvattingen
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

vorst, zal Zich aan onze ziel moeten openbaren. *Dan* mogen we in Hem, in Zijn offer en opstanding het leven onzer ziel vinden. O, dat wonder Hem te omhelzen, ons van God geschonken zijnde.

*Zo hoog Zijn troon moog' boven d'aarde wezen,
Zo groot is ook voor allen, die Hem vrezen,
De gunst, waarmee Hij hen wil gadeslaan.
Zo ver het west verwijderd is van 't oosten,
Zo ver heeft Hij, om onze ziel te troosten,
Van ons de schuld en zonden weggedaan. (Psalm 103:6)*

wijlen ds. A.F. Honkoop

Maar 's HEEREN gunst...

Openbare belijdenis

Het is altijd weer een ontroerend en indrukwekkend gebeuren, meestal tijdens of rond de Paasdagen, wanneer jonge mensen openbare belijdenis doen.

Zó noemen we het toch? Er wordt openbare belijdenis gedaan! Het is een hardnekkig misverstand dat onze jonge mensen 'tot lidmaten bevestigd' zouden worden wanneer ze hun jawoord geven. Reeds in april 1925 schreef ds. G.H. Kersten in De Saambinder: 'Over die uitdrukking heb ik wel eens nagedacht; ze lijkt me niet

goed...'. Soms kan men bij de vermelding van preekbeurten in de krant in deze tijd van het jaar de vermelding 'bev. lidm.' aantreffen. Dat moet zo niet. Dit is geen muggenzifterij. Waar het om gaat is dat degenen die belijdenis doen, al lang lidmaten zijn: zij werden het bij hun doop. Zó staat het in het Doopformulier. De jonge mensen doen belijdenis van de leer waarin zij zijn onderwezen. En dat doen zij in het openbaar. Daarover is in het verleden overigens nogal wat te doen geweest. Aanvankelijk geschiedde namelijk ook het onderzoek van de catechisanten in het openbaar, in het

midden van de gemeente, in een bijzondere kerkdienst, nadat de predikant eerst in een korte preek over de betekenis van het belijdenis doen had gesproken. Dat moet voor de catechisanten een ingrijpend gebeuren zijn geweest! Reeds vrij spoedig is hierin echter verandering gekomen. Het onderzoek van de catechisanten vond later plaats in een kerkenraadsvergadering, die overigens aanvankelijk nog openbaar was. De gewoonte die thans onder ons is gegroeid, namelijk om het onderzoek in een besloten vergadering van de kerkenraad te doen plaats vinden en de belijdenis in het openbaar in een ambtelijke samenkomst van de gemeente – overigens na approbatie! – lijkt mij juist.

Onderzoek

Waarover gaat nu het onderzoek door de kerkenraad? Over leer en leven. Het gaat *niet over het hart* van onze jonge mensen. Het oordeel daarover komt immers niemand toe, ook geen kerkenraad. Het blijkt telkens nodig dat uit te leggen, ook naar buiten toe. Als wij zeggen dat de kerkenraad niet over het hart oordeelt, betekent dat *niet* dat wij zeggen dat een historisch geloof wel genoeg is om belijdenis te doen. Het historisch geloof is nodig, het is onmisbaar, maar het is tekort om mee te leven en te sterven. Het is óók tekort voor het doen van belijdenis. Laat elke kerkenraad, elke predikant, elke catecheet dat toch teer en voorzichtig, ernstig en

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.*

bewogen zeggen tegen de jonge mensen. De Heere ziet het hart aan! De kerkenraad oordeelt niet over het hart, maar de Heere wél! Voor Hem kan het nooit genoeg zijn als een mens met zijn lippen de geloofsleer beaamt, terwijl zijn hart zich verre van Hem houdt.

Maar dit alles wil ook weer niet zeggen dat een jongere die helaas van zichzelf moet belijden het ware geloof te missen, het doen van belijdenis dan maar uit moet stellen of er zelfs maar geheel vanaf moet zien. Die weg is heilloos. Wie 's zondags de psalmen in de kerk niet kan meezingen omdat hij vreemd is aan wat daarin wordt vertolkt, is er ook niet vanaf door zijn mond dan maar te houden. We raken hier aan de grote spanning die er telkens weer is tussen Gods eis en onze onmogelijkheid. Gods eis: dit is de weg, wandelt in dezelve! Onze onmogelijkheid: dood in de zonden en de misdaden. Het is te hopen dat velen van onze jonge mensen die over enkele dagen daar voor in de kerk zullen staan, van die spanning iets hebben mogen beseffen – en dat het hen op de enige goede plaats mag hebben gebracht: aan de voeten van Hem, Die geven kan wat Hij beveelt.

Onderzoek naar de leer

We schreven: het onderzoek van de kerkenraad bij jonge mensen die openbare belijdenis willen doen, gaat niet over hun hart. Waar dan wel over? Over leer en leven. Eerst *over de leer!* Tijdens een aparte avond wordt de jonge mensen in bijzijn van de kerkenraad gevraagd naar hun kennis van de geloofsleer. Zo'n avond is geen examen, nee. Dan zouden de bollebozen erdoor komen en de anderen niet of nauwelijks. Maar zo'n avond is toch ook weer geen formaliteit. De kerkenraad moet van de jonge mensen de overtuiging krijgen dat het hun ernst is. En de catechisanten moeten van de kerkenraad de overtuiging krijgen dat deze het onderzoek naar de leer serieus neemt.

Dan zal er ook *geléerd* moeten zijn! En dat, als het goed is, maar niet in dit laatste jaar alleen, maar in de hele periode van gaan naar de catechisatie. Als ik me niet vergis, schort daar nogal eens het nodige aan. Predikanten en ouderlingen, die aan terugvragen maar niet meer beginnen, omdat dat toch 'onbegonnen

werk is'. Uit het hoofd leren is immers wat uit de tijd, nietwaar? Catechisanten vinden dat vaak ook. Volgens velen gaat het er maar om, óf en wáár je iets vinden kunt. Parate kennis komt er niet zo meer op aan. Ik ben zo vrij het daar helemaal oneens mee te zijn. Dat het bijbrengen van parate kennis er in onze digitale opzoek-maatschappij er niet gemakkelijker op geworden is, zal wel waar zijn. Dat het niet meer nodig zou zijn, moeten we ons niet laten aanpraten. Moeten we dan straks eerst bij onze laptop te rade gaan om te weten waar Nahum precies staat tussen de kleine profeten?

We mogen toch van jonge mensen die belijdenis doen, verwachten dat zij voor dat Woord willen buigen en hartelijk begeren in leer en leven in het spoor van de Schrift te gaan?

Hartelijke instemming

Een kerkenraad zal ook een *hartelijke instemming* mogen verwachten met de leer van Schrift en belijdenis. En, zo zou ik eraan toe willen voegen: met de leer van onze gemeenten. Is die leer van onze gemeenten dan nog iets naast of zelfs bóven de Schrift en de gereformeerde belijdenis? Nee. Maar onze jonge mensen worden wel *belijdend* lid van de Gereformeerde Gemeenten. Die gemeenten hebben hun ontstaansgeschiedenis. Zij hebben in de loop van de tijd ook hun worsteling om de leer gekend. Zij hebben bijvoorbeeld in 1931 uitgesproken hoe naar hun diepe overtuiging de verhouding tussen verkiezing en verbond moet worden gezien. Van die gemeenten worden onze catechisanten belijdende leden.

Op de catechisatie mogen jonge mensen gerust met hun vragen komen. Ook met betrekking tot de leer van ons kerkverband. Láát ze maar komen, broeders predikanten en ouderlingen! Snijd dat niet te snel af, als het tenminste op een eerlijke en correcte manier gebeurt. Maar van *belijdeniscatechisanten* mag worden verwacht dat zij tot een standpunt zijn gekomen, en wel van harte. Het is alleen maar droevig als een dominee de helft van de tijd

op de belijdeniscatechisatie moet besteden aan het verdedigen van de leer van onze gemeenten.

Het leven

Vervolgens gaat het onderzoek van de kerkenraden naar de belijdeniscatechisanten ook *over het leven*. Bij de openbare belijdenis wordt daar ook uitdrukkelijk naar gevraagd, of zij overeenkomstig de leer hun leven godvruchtig, eerbaar en onbespelijk zullen inrichten en hun belijdenis 'met goede werken zullen versieren'. Elke kerkenraad mag en moet van zijn catechisanten vragen of dat voornemen hun ernst is. Er mag ook onderzoek naar gedaan worden.

Zonder dat men nu komt tot een lange lijst met verboden en geboden waarmee de jonge mensen moeten instemmen, mag wel degelijk op heel *concrete* punten van hen gevraagd worden dat zij willen betonen in de wegen van Gods Woord te gaan. Te denken is aan de vrijetijdsbesteding, aan kleding en haar- en lichaamsverzorging, aan de houding ten opzichte van de moderne media en aan andere dingen meer.

Problemen

Hier doen zich in de praktijk nogal eens problemen voor. Men vindt het heel gewoon dat van sportmensen gevraagd wordt niet te roken. Men vindt het normaal dat in bepaalde wereldse gelegenheden van heren verwacht wordt in gepaste kleding te verschijnen en van dames, een rok te dragen. Als de kerk des Heeren echter haar jonge mensen wil houden aan een door de Schrift genormeerde levensstijl, vindt men dat al gauw wettisch.

Al die 'regeltjes en geboden' roepen weerstand op. Catechisanten vinden dan dat de kerkenraad zich met hun privéleven bemoeit, ouders menen dat een kerkenraad door zijn beleid 'jongeren de kerk uitjaagt', enzovoort. Dat zijn verdrietige dingen. Het komt mij voor dat een kerkenraad voet bij stuk moet houden. Wél is het dan nodig dat we met de Schrift aan kunnen tonen dat ons standpunt overeenkomt met het Woord van God. We mogen toch van jonge mensen die belijdenis doen, verwachten dat zij voor dat Woord willen buigen en hartelijk begeren in leer en leven in het spoor van de Schrift te gaan?

Maar 's HEEREN gunst...

Van harte hopen we dat vele jonge mensen zó openbare belijdenis mogen doen tijdens de aanstaande Paasdagen, of later dit jaar. Wees ervan overtuigd dat we verblijd zijn met die voor hen zo belangrijke en ingrijpende stap! Het is altijd weer groot en ontroerend als jonge mensen in een tijd waarin zovelen de gemeenten verlaten, van harte en uit innerlijke overtuiging uitspreken bij de leer die naar de godzaligheid is te willen leven en sterven. Er is zo heel veel op de been om de jeugd van de gemeenten los te weken van de leer en te vervreemden van een leven in eenvoud naar de Heilige Schrift.

Wie daarop ziet, zou soms moedeloos worden. Maar er is ook iets anders. De dichter van Psalm 103 doorleefde zo heel diep dat de Heere wist wat maaksel hij was, gedachtig zijnde dat hij stof was. Gelijk het gras... Gelijk een bloem... Wat is hier eigenlijk blijvend? Ook het jonge leven niet. De wind, de snijdende wind van de dood behoeft zich maar even over het land te laten horen, of onze steel

knakt, onze schoonheid gaat verloren. En dan? Men kent en vindt haar standplaats zelfs niet meer...

Dan volgt er echter een wondere wending in die Psalm. Een 'maar', dat alleen maar uit Góð te verklaren is. 'Maar 's HEEREN gunst zal, over die Hem vrezen, in eeuwigheid altoos dezelfde wezen...'. Dan mag David zijn sterkte vinden in het verbond Gods en in de trouw van dat verbond, die rusten zal op het late nageslacht. Het mag ons hartelijk gebed wel zijn of de HEERE aan dat verbond zal willen gedenken en daartoe aan onze gemeenten nog jonge mensen zou willen toeschikken die Hem in waarheid vrezen mogen.

Als we dat kwijt zouden raken, zijn we alles kwijt. Maar als dat er nog zijn mag, is er hoop voor de toekomst.

(Dit artikel werd, in enigszins gewijzigde vorm, eerder geplaatst in het Paasnummer van 2003 (red))

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

het oog op verdere stappen het gevoel van de synode weten, aldus ds. B. van der Heiden, de voorzitter van het stichtingsbestuur. Enkele afgevaardigden vertolkten het algemene gevoel. Deze opleiding behoort bij de kerk. De lerarenopleiding Godsdienst is door de Generale Synode immers aan het bestuur van de CGO opgedragen. Dat wil de synode graag zo houden. Er moet echter wel ruimte zijn voor een goede samenwerkingsovereenkomst, waarbij de CGO zeggenschap blijft houden over de inhoudelijke vakken en de benoeming van docenten. Ouderling G.H. Verweij ('s-Gravenhage) pleitte voor het met souplesse onderhandelen: 'Driestar *educatief* is voor ons geen vreemde'. De synode ging vervolgens akkoord met nadere besprekingen in de aangegeven lijn.

Een lange bespreking en een synodale onderstreping

In de avondvergadering nam de Generale Synode allereerst het besluit om de samenwerkingscommissie van Zending en Bijzondere Noden op te heffen. Nu de diaconale taken op de zendings-terreinen voornamelijk bij Bijzondere Noden zijn ondergebracht, is deze vorm van samenwerking niet meer nodig.

Vervolgens stelde de preses het rapport aan de orde van 'het deputaatschap met de lange naam' oftewel het Deputaatschap tot behartiging van de belangen van de landelijk georganiseerde bonden en verenigingen. De bespreking van het omvangrijke verslag – het telde veertig bladzijden – nam de gehele avondvergadering in beslag. Het was het enige verslag dat in de inleiding een opvallende, vet gedrukte zin bevatte. Daarin vroeg het deputaatschap dringend aan de synode om de gezamenlijke verantwoordelijkheid te onderstrepen die we als gemeenten hebben ten aanzien van onze jeugd. Ds. C.J. Meeuse, de voorzitter van dit deputaatschap, beklemtoonde de goede verstandhouding tussen deputaten en Jeugdbond: 'Onze kritiek is nog nooit afgewezen!' In verband daarmee noemde hij het bijzonder spijtig dat er nog altijd gemeenten zijn die het werk van de Jeugdbond niet financieel steunen, maar soms wel van de diensten van de jeugdwerkadviseurs gebruik maken. Voor de suggestie uit de vergadering om een onderzoek in te stellen naar de oorzaken, voelde hij niet veel: 'Wij hebben geen schandpaal. De namen van de betreffende gemeenten zijn wel bekend. Ze ontvangen uiteraard het algemene

6

Momentopnamen uit de vervolgzitting van de Generale Synode 2007

Tegen het einde van de middagzitting van donderdag 31 januari behandelde de synode op verzoek van het bestuur van de Cursus Godsdienst Onderwijs (CGO) het gedeelte uit het rapport van deze stichting over de HBO-opleiding, die voorheen als E-cursus bekend stond en drie varianten kent.

Het niveau van deze cursus ligt hoog, maar de praktisch-didactische voorbereiding op het beroep van godsdienstleraar had verbetering nodig. De CGO heeft uitvoering gegeven aan een verbetertraject, ondermeer door meer aandacht te geven aan de beroepsvaardigheden. Het beroepsgerichte deel van de opleiding wordt op verzoek van de CGO verzorgd door Driestar *educatief*. Inmiddels is de zelfevaluatie van de opleiding tot docent

godsdienst onder Gods zegen positief beoordeeld door een daartoe bevoegde instantie. Op grond hiervan is de verwachting dat de overheidserkenning van de HBO-opleiding tot godsdienstleraar gehandhaafd zal blijven.

Samenwerkingsovereenkomst als perspectief

In de achterliggende maanden heeft Driestar *educatief* geïnformeerd naar de mogelijkheid om de opleiding tot godsdienstleraar te verbinden aan dit opleidingsinstituut. Men mist als reformatorische lerarenopleiding het vak Godsdienst en zou ook graag voor dit kernvak gediplomeerde leraren afleveren, zo mogelijk met gebruikmaking van de CGO-licentie. Daarover is reeds een keer in goede sfeer met elkaar in verkennende zin gesproken. Het bestuur van de CGO wil echter met

schrijven om financiële steun'. De synode ondersteunde het verzoek van het deputaatschap. Daarbij kreeg het deputaatschap het advies zich in een extra brief tot de betrokken gemeenten te wenden en een broederlijk gesprek aan te bieden.

Van zangverenigingen tot zondagscholen

De synode nam met waardering kennis van het rapport over de Bond van Zangverenigingen. Ds. F. Mulder (Wageningen) informeerde naar de oorzaak van de tendens dat de koren kleiner worden. De oorzaken blijken niet zo gemakkelijk in beeld te brengen. Er is zo veel te doen. Er zijn zoveel verplichtingen. Soms moet dan een keuze worden gemaakt. Het verslag van de Vereniging van Organisten van de Gereformeerde Gemeenten leidde tot een aantal vragen. Zo vroeg de preses zich af, wat bedoeld wordt met het recht doen aan de verschillende opvattingen die in de orgelwereld leven. Een andere afgevaardigde vroeg zich af of de vereniging niet op een bepaalde wijze met muziek bezig is die wat haaks staat op wat een kerkenraad wenst? Ds. C. Hogchem (Barneveld) kon de sprekers gerust stellen. Hij sprak met lof over de deskundigheid van de orgelbouwadviscommissie en de ontvangen adviezen in zijn gemeente. Ook ging hij in op de kwaliteit van de voorspelen die door de VOGG worden gepubliceerd. 'De bundels van een jaar of zeven geleden hadden een wat ruig karakter. De voorspelen die nu verschijnen zijn heel goed bruikbaar'. De preses reageerde onmiddellijk met de woorden: 'U speelt zeker ook orgel'. De voorzitter van het deputaatschap ging in op het recht doen aan de 'verschillende opvattingen in de orgelwereld'. Dit betekent dat de vereniging niet eenzijdig wil zijn in een voorkeur voor bepaalde stijlen orgelmuziek. De vereniging is geen scherpslijper. Sommige organisten willen soms niet dienend bezig zijn, maar dat mag niet op de noemer van de VOGG worden geschreven.'

De synode nam met instemming kennis van het feit dat aan de vergrijzing van de vrouwenverenigingen, die een vorige synode werd signaleerd, een einde gekomen is. Ds. C.A. van Dieren wees nog op de oprichting van nieuwe, bloeiende verenigingen in plaatsen als Rijssen-West en Ede. Het aantal mannenverenigingen werd in het verslag niet genoemd, maar ligt op 12 of 13. De Bond onderhoudt schriftelijke contacten met enkele niet aangesloten ver-

Bijbelse kernwoorden

Droefheid

In Groningen vinden we een gehucht met de naam Tranendal. De naam herinnert aan de slag bij Heiligerlee. Deze strijd heeft in 1568 plaatsgevonden. Vele doden zijn gevallen en veel tranen geschreid, vandaar de naam Tranendal. De strijd werd overigens gewonnen, waardoor de eerste overwinning in de 80-jarige oorlog een feit werd. Er kwam ruimte in de lage landen voor de Reformatie. Door de tranen heen ging de Heere Zijn werk openbaren.

Tranen wijzen op een diepe droefheid. De dichter van Psalm 80 spreekt van tranenbrood. Er vloeiden zoveel tranen uit zijn ogen dat ze tot de lippen kwamen. Zo at hij als het ware tranen. De dichter van Psalm 42 klaagde: 'Mijn tranen zijn mij tot spijs dag en nacht.' Een geestelijke droefheid bezette zijn ziel. Maar niet alle droefheid is geestelijk. Wat een droefheid is er niet vanwege onze zonden! De hele aarde is tot een tranendal geworden. De tegenstelling is zo groot, als we dit tranendal vergelijken met de schepping waar geen droefheid in werd gevonden. Sinds onze zondeval is er onuitsprekelijk veel verdriet gekomen. Daar kunnen we de Heere de schuld niet van geven. Allerwege vinden we droefheid in persoonlijke, huiselijke en kerkelijke omstandigheden.

Mensen kunnen elkaar verdriet aandoen. We lezen in Job 19:2: *Hoe lang zult gij lieden mijn ziel bedroeven, en mij met woorden verbrijzelen?* Wat hebben de vrienden Job pijn gedaan. Ze begrepen hem niet. Intussen dachten ze dat ze de oorzaken van zijn lijden wel wisten. Er is een smartelijke droefheid, als je niet wordt begrepen. Dan ben je hulpeloos alleen. Het is genade om dan bij de Heere te mogen schuilen. In alle droefheid te mogen zeggen: Gij weet alle dingen. Daarmee veranderen de omstandigheden vaak niet. Maar het geeft wel een diepe rust, te mogen ervaren dat de Heere ervan afweet. Jeremia wist ook wat diepe droefheid was. Lees de Klaagliederen maar. Maar daarin lezen we ook: *Want Hij plaagt of bedroeft des mensen kinderen niet van harte* (Klaagl. 3:33). De

kanttekenaar schrijft hierbij: 'Dat is, Hij heeft er geen lust aan, maar de zonden der mensen zijn oorzaken daarvan.' In hetzelfde hoofdstuk roept Jeremia het uit: *Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden.* We kunnen zo zien op de omstandigheden van droefheid.

Waarom zien we meer op onze ellenden, dan op de oorzaak ervan? Het is een wonder als de Heere op de oorzaak gaat wijzen. De zonden gaan wegen. Bedreven tegen een rechtvaardig, maar ook een goeddoend God. Het onverklaarbare van de *droefheid naar God* wordt geboren. Paulus schrijft erover in 2 Korinthe 7: *Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid* (vs 10a). Bij deze tekst schrijft de kanttekenaar zo treffend: 'Dat is, die van God komt, Gode aangenaam is, en tot God brengt.' De Heere te moeten missen en Hem niet te kunnen missen. Dat leven is niet onder woorden te brengen, maar het wordt wel beleefd als de Heere met Zijn Geest in het hart werkt. Die geestelijke droefheid is niet bitter, maar zoet. Als je het niet beleeft, is het niet te begrijpen. De Heere geeft in die droefheid ook een geestelijke blijdschap. Kan dat voor zulke verloren, schuldige mensen? Ja, dat kan om Jezus' wil. Hij heeft een borgtochtelijke droefheid gekend. *Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe* (Matth. 26:38). Waarom toch? Om een geestelijke vreugde te kunnen schenken aan geestelijk bedroefden. Dierbare Jezus. Dan wordt het toch waar:

*Want Gods goedheid zal uw druk,
Eens verwisselen in geluk.
Hoop op God; sla 't oog naar boven;
Want ik zal Zijn naam nog loven*

Je komt met die Borg nooit beschaamd uit. Hij verandert niet. Zijn borgtochtelijke droefheid zal vrucht dragen. Is deze Zaligmaker u dierbaar geworden? Aan de kant van de Kerk blijft het in dit tranendal waar: droefheid, ellendig en arm. Maar voor zulken wordt ook dit waar: *En God zal alle tranen van hun ogen afwissen* (Openb. 21:4).

Lisse,

ds. C. Neele

enigingen. De synode waardeerde het streven van de Bond van zondagscholen om de betrokkenheid van de leidinggevendenden bij het bondswerk te vergroten.

De geestelijke nood van onze jongeren

Bijzondere aandacht kreeg de passage uit het rapport van de Jeugdbond over de gevolgen van de secularisatie in onze gezinnen. Niet minder dan vijftientig afgevaardigden namen aan de bespreking deel, die werd ingeleid door de preses, ds. J.J. van Ekeveld. Hij sprak daarbij namens de synode zijn bijzondere waardering uit voor de ruim 1400 gemeenteleden, die steeds weer als leidinggevendenden hun beste krachten geven aan het verenigingswerk. De voorzitter van het deputaatschap, ds. Meeuse, vroeg aandacht voor de voorlopige uitkomsten van een onderzoek onder ruim negenhonderd jongeren van onze gemeenten. Hij noemde dat het voornaamste stukje uit het rapport. Er tekent zich een driedeling af. Ongeveer 35 procent van de jongeren is zeer positief betrokken op het kerkelijke leven. Ongeveer 40 procent is niet negatief over prediking en catechese, maar ook niet echt betrokken. Ongeveer 25 procent reageert onverschillig. De cijfers vervulden hem met veel verdriet. De predikant uit Goes vreesde dat het nog erger is dan uit dit onderzoek blijkt. Uit een kleine enquête die hij zelf had ingesteld, bleek dat 80% van de jongeren naar speelfilms kijkt. Ook veel positieve jongelui kijken naar speelfilms op dvd. Dat leidt er toe dat de seksuele moraal wordt vergiftigd. Ik hoop dat we dat goed beseffen. Het gaat om onze jongens en meisjes, om onze kinderen. Hij riep op om het hoofd niet de schoot te leggen. Het allermooiste zou zijn als onze jongeren in hun omgeving voorbeelden van tere godsvreze zouden mogen ontmoeten. Zoals het nu gaat, gaat het verkeerd. De Jeugdbond heeft de ogen open voor de gevaren die op onze kinderen afkomen en probeert op allerlei wijze die strijd te strijden. De heer L.A. Kroon, directeur van de Jeugdbond, ging op verzoek van de preses nader in op het verrichte werk. De Jeugdbond wordt dikwijls uitgenodigd op catechisaties, verenigingen en gemeenteavonden om voorlichting te geven. In reactie op de opmerkingen van ds. Meeuse merkte hij op: 'Wij dragen met kracht de overtuiging uit dat speelfilms niet kunnen. Dat roept wel weerstand op, maar we proberen steeds daarover met jonge-

ren in gesprek te blijven'. Ouderling J.P. Bosman (Middelburg-C) sprak met blijdschap over de positieve ervaring, die in zijn gemeente was opgedaan tijdens enkele gespreksavonden met jongeren, waarop een van onze predikanten sprak. Deze predikant, ds. J.W. Verweij, legde de vinger bij het gevaar dat we in deze moeilijke tijd te klein zouden denken van de Heere. Het werk van God gaat door, ook onder onze jonge mensen. Ds. A. Schreuder (Rijssen-Zuid) sprak met veel waardering over de winterconferenties die door de Jeugdbond worden belegd.

De handreiking van de synode

Verschillende afgevaardigden droegen bij aan een handreiking op het principiële en praktische vlak. Enkele sprekers beklemtoonden dat de kerkenraden in gesprek moeten gaan met de ouders. Nieuwe aandacht voor de betekenis van het gezin in bijbels licht is dringend nodig. Het gaat om kennisoverdracht in liefde en geborgenheid. Noch de prediking, noch het werk van de Jeugdbond kan goed

Noch de prediking, noch het werk van de Jeugdbond kan goed maken wat in de gezinnen fout gaat. Er is een sterke behoefte aan ondersteuning van de opvoeding in de gezinnen.

maken wat in de gezinnen fout gaat. Er is een sterke behoefte aan ondersteuning van de opvoeding in de gezinnen. Laten onze kerkenraden daartoe het initiatief nemen. Ouders moeten zich niet laten ontmoedigen als het over moderne media gaat, omdat ze niet op allerlei technische details kunnen in gaan. Het gaat erom dat we bij de vragen van onze kinderen bij de Schrift komen en daarvan uitgaan. Ds. C. Hogchem wees op een stuk onmacht bij veel ouders, dat moet worden weggenomen. In Barneveld is daarom op initiatief van de kerkenraad een platform moderne media tot stand gekomen. 'We nodigen ouderen en jongeren uit om met hun vragen te komen. Daar zijn mensen beschikbaar die antwoorden kunnen geven'. Ds. C.A. van Dieren (Rijssen-N) vroeg naar de invloeden uit de evangelische wereld, die via de media onze jongeren kunnen bereiken. De heer Kroon gaf aan dat de Jeugdbond probeert om het kerkelijk alternatief te zijn. Te denken valt aan verantwoorde muziekavonden en

de nadruk op goede muziek (instrumenten) en zang. Er wordt veel aandacht gegeven aan popmuziek, maar ook aan gospelmuziek, die door 15 procent van de jongeren wordt beluisterd. Het beleid is erop gericht om jonge mensen de waarde en rijkdom van de gereformeerde traditie te laten zien.

Taakverbreding, waardering en middelen

Ouderling J. H. Mauritz (Woerden) kon nog mededelen dat de Jeugdbond 7.000 exemplaren van het gedenkboek bij het honderdjarig bestaan der gemeenten had verkocht. 'Daar is de Jeugdbond goed mee'. Ds. G.J. van Aalst (Klaaswaal) constateerde op grond van de bespreking dat de taak van de Jeugdbond door de ontwikkelingen in de samenleving, die aan onze gemeenten niet voorbij gaan, aanzienlijk breder is geworden. Daar horen ook middelen bij. Hij wakte de vergadering op om de schouders onder dit werk te zetten. Verschillende afgevaardigden brachten eveneens hun waardering voor het werk van de Jeugdbond onder woorden. De synode ging unaniem akkoord met de dringende aanbeveling van het deputaatschap om de komende jaren ten minste € 2,00 per lid en per dooplid af te dragen aan de Jeugdbond. De preses zei te gevoelen dat er in de synode bijzondere waardering aanwezig was voor het werk van de JBGG. Het werk van de Jeugdbond wordt door de kerken gedragen en gewaardeerd.

Sluiting

In zijn slotwoord wees ds. Van Ekeveld op Koning Jezus, Die leeft en Zijn kerk bewaart en regeert. Hij zal loon ontvangen op Zijn arbeid door de voortgang van de geslachten heen. Er zijn gevoelige onderwerpen besproken in broederlijke harmonie. 'We hebben het gekregen dat we zo mochten vergaderen'. Nadat hij enkele woorden van afscheid had gericht tot ds. P. van Ruitenburch, die als vertegenwoordiger van de kerken in Amerika de synodezittingen had bijgewoond, verrichtte ds. G.J. van Aalst de sluiting.

Voor het dankgebed zong de vergadering uit Psalm 89 vers 2: 'Ik zal van kind tot kind tot aan het eind der dagen uw zaad bevestigen en uwen rijkstroon schragen'. De vergadering van de synode zal worden voortgezet op Deo volente 26 en 27 maart 2008.

Boskoop,

ds. M. Golverdingen

Uitgeschakeld

Het zal de lezers van ons blad wellicht niet ontgaan zijn dat de hoofdredacteur al geruime tijd door ziekte is uitgeschakeld. Nadat mijn broeder en mederedacteur ds. Van Aalst u enkele malen trouw op de hoogte heeft gehouden, wil ik er ditmaal zelf iets over schrijven. In april vorig jaar kreeg ik grote problemen met mijn concentratievermogen. In augustus werd de diagnose 'burn out' gesteld, een term die een toestand van algehele lichamelijke en mentale uitputting aanduidt. Sinds die tijd is bijna alle werk mij verboden, behalve wat correctiewerk voor De Saambinder en eenmaal per zondag voorgaan in de gemeente van Capelle aan den IJssel-West, onder de stringente voorwaarde dat ik niet mag studeren en dus ook geen nieuwe preken mag voorbereiden. Het schrijven van artikelen en het houden van lezingen was al evenmin toegestaan. Ik zou het trouwens ook niet hebben gekund. Gedurende een half jaar heb ik ook geen les kunnen geven op de Theologische School. Gelukkig konden, dankzij de inzet van mijn mededocenten en van enkele broeders die als invalkrachten wilden fungeren, de lessen en de tentamens doorgang vinden.

U zult begrijpen dat dit alles tamelijk ingrijpend is. Met name het werk op de Theologische School mis ik erg. Sinds maart is het mij toegestaan één uur per week les te geven, bij wijze van proef. Het herstel gaat heel langzaam en te vroeg beginnen of op de verkeerde manier beginnen zou

een ongewenste terugval kunnen veroorzaken. Het is op dit moment onmogelijk te zeggen, óf en wanneer er van een normale hervatting van mijn werkzaamheden sprake zal kunnen zijn. Concentreren en studeren is mij nog altijd vrijwel onmogelijk. Wie het heeft meegemaakt, zal het kunnen begrijpen. De bedoeling van dit stukje is niet alleen de lezers enige informatie te geven, maar ook diegenen die mij in de tijd vóór mijn ziekte brieven of mails hebben gestuurd, mijn verontschuldigingen aan te bieden voor het feit dat een antwoord is uitgebleven. Al heel lang voor ik met mijn werk moest stoppen, is er post blijven liggen. Ook brieven die echt een antwoord verdienen. Ik vraag de schrijvers ervan begrip voor het uitblijven van antwoord. Het was geen onverschilligheid, maar onvermogen. Mijn vriendelijk verzoek is ook om van mij in de toekomst geen antwoord meer te verwachten en ook om mij voorlopig geen post of mail te sturen met vragen. Tenslotte wil ik de velen die in het afgelopen half jaar op welke wijze dan ook van hun meeleven (en meezuchten!) hebben blijk gegeven, daar hartelijk voor danken. Hoewel wij allen weten dat een blijk van Gods gunst meer waard is dan welk menselijk meeleven ook, hebben uw betrokkenheid en liefde mij meer goed gedaan dan ik met woorden kan uitdrukken.

ds. A. Moerkerken

DIETRICH BONHOEFFER (1906-1945)

2

Zijn opvattingen

Nadat in een vorig artikel het leven van Bonhoeffer kort is weergegeven, zal nu de aandacht uitgaan naar zijn opvattingen.

Iemand uit de reformatorische kring die Bonhoeffers boeken leest, zal zich waarschijnlijk regelmatig verbazen. Soms zijn er passages waarin bekende gereformeerde waarheden geformuleerd worden op een wijze die origineel en indrukwekkend is. Fragmenten die een herkenbare bevinding ademen en waarbij de gedachte opkomt dat iemand die geen geestelijk leven kent, zulke dingen haast onmogelijk kan schrijven. Soms weet hij ook vanuit een verrassende invalshoek licht te werpen op bepaalde zaken. Maar er zijn ook andere fragmenten in zijn werk. Bonhoeffer heeft

dingen geschreven die ons van hem vervreemden en waarbij een grote afstand tot zijn gedachtegoed ervaren wordt.

Bevindelijke elementen

Een aantal kernelementen uit de bevindelijk gereformeerde prediking komt men ook tegen in de werken van Bonhoeffer. Zo belijdt hij de onmacht van de mens en Gods soevereine genade. 'Zijn wij dan zo blind, dat wij niet zien dat al ons werk altijd het teken van de vergankelijkheid zal dragen en dus het teken van zondigheid? Zien wij dan niet, dat wij in de wereld met onze eigen gedachten zijn en blijven, ook met de allervroomste? Dat wij Gods wil niet kunnen doen, als God het niet wil? (...) Het hangt dus niet daarvan af, of iemand wil,

dan wel of iemand loopt, maar van God die Zich ontfermt, of hij het licht van de eeuwigheid, het licht van de goddelijke genade in al zijn zonde ontvangt.'

In zijn bekendste boek, *Navolging*, behandelt Bonhoeffer de bergrede. Hij verzet zich in dit werk tegen wat hij noemt de 'goedkope genade', waarbij de kerk zijns inziens te makkelijk vergeving verkondigt. Het gevolg is dat er dan in de praktijk geen sprake meer is van de rechtvaardiging van de goddeloze, maar van de goddeloosheid! Daartegenover benadrukte Bonhoeffer dat genade ook iets kost: het kost de mens zelfs zijn leven. 'Kostbare genade is het evangelie dat steeds weer gezocht, de gave waarom gebeden, de deur waarop aangeklopt moet worden. Kostbaar is zij omdat zij de mens het leven kost, genade omdat zij hem het leven eerst schenkt. Kostbaar is zij omdat zij de zonde vervloekt, genade omdat zij de zondaar rechtvaardigt.'

Met nadruk stelde Bonhoeffer dat de genade van God niet buiten zelfverloochening door de mens omgaat. Zo hield hij zijn gemeente voor: 'Wij moeten eerst helemaal afleren 'ik wil'

te zeggen, voordat de Heilige Geest ons leert het nieuw en nu op de juiste wijze te zeggen. Het 'ik wil' kan, juist wanneer het onze vroomheid betreft, het grootste onheil aanrichten. 'Ik wil vroom zijn, ik wil heilig zijn, ik wil de geboden houden' – wij moeten eerst eens fundamenteel hebben begre-

'Ik wil vroom zijn, ik wil heilig zijn, ik wil de geboden houden' – wij moeten eerst eens fundamenteel hebben begrepen, dat ook hier niet onze wil, maar alleen Gods wil geldt.

pen, dat ook hier niet onze wil, maar alleen Gods wil geldt. Anders volgt op onze wil beslist een bankroet. Wanneer wij echter door Gods genade hebben opgehouden 'ik wil' te zeggen, wanneer wij door Gods nieuwe begin met ons in Jezus Christus op Zijn weg zijn gebracht – al dat 'ik wil' en 'ik wil niet' van ons ten spijt – dan begint de Heilige Geest zelf in ons te spreken, en wij zeggen nieuw en heel anders als tot dusver: 'ik wil'.

Ook wist Bonhoeffer kennelijk van de op- en neergang van het geloofsleven. Treffend merkt hij op naar aanleiding van de storm waarbij Jezus in het schip slaapt: 'Voeren wij ook niet mee, en was niet de roep: 'Christus is aan boord,' eenmaal ook onze redding? En varen wij ook nu niet – eigenaardig genoeg – mee, zonder geloof, zonder hoop, benauwd, geketend, verlamd door de angst, moedeloos, vreugdeloos, onze leden loodzwaar – ieder heeft hier zijn eigen ervaringen. (...) Waar Christus aan boord is, daar begint het altijd te stormen. Daarvan moet de christen zich wel bewust zijn. Maar daarover mag hij zich niet verwonderen, want Christus is de gekruisigde en ongekruisigde komt geen christen tot het leven.'

Ongereformeerde elementen

Helaas zijn er naast deze mooie fragmenten ook andere te vinden. Zinnen waarin Bonhoeffer uitdrukking geeft aan ongereformeerde, onschriftuurlijke gedachten. Ook vinden we in zijn werk onuitgesproken vooronderstellingen die niet bijbels zijn en missen we bepaalde zaken die ons op grond van de Schrift dierbaar zijn. Wie enigszins bekend is met de kerkgeschiedenis van de twintigste eeuw,

heeft dat al aangevoeld toen in een vorig artikel de namen van Karl Barth en de Barmer Thesen vielen. (De verwijzing naar dit laatste geschrift was een van de bezwaren van de hervormd-gereformeerden tegen de kerkerde van de PKN.)

Om te beginnen separeert Bonhoeffer niet in zijn prediking. Hij gaat er niet van uit dat de mensen in de kerk wedergeboren moeten worden. Hij wijst niet op het gevaar van het onbekeerd zijn. Zelfs is hij geneigd, door zijn sterke sociale en maatschappelijke betrokkenheid, om de genade van Christus ook aan het werk te zien in mensen die, hoewel ze het christelijk geloof niet belijden, zich inzetten voor hun medemens en voor een rechtvaardiger wereld. Tegen de achtergrond van zijn teleurstellingen in de Duitse Kerk, ook in de Bekenkende Kirche, ontwikkelde hij in de oorlogsjaren het idee van een 'religieus christendom'. Een christendom dat geen (of niet in de eerste plaats) gestalte kreeg in de zondagse samenkomsten en in een geloofsbelijdenis, maar in het vorm geven aan naastenliefde.

Deze dingen hebben weer alles te

maken met zijn (barthiaanse) opvatting over de verzoening. Het is niet eenvoudig daar helemaal grip op te krijgen, maar het komt erop neer dat de hele wereld in Christus met God verzoend zou zijn. Christus was aan het kruis de Ene Verworpen en in de opstanding de Ene Verkorene in Wie de wereld door God verworpen én verkoren werd. Barth en Bonhoeffer leidden daaruit weliswaar niet af dat alle mensen dan ook zalig zouden worden, maar deze opvatting gaf wel grond aan het niet separeren tussen bekeerd en onbekeerd in de gemeente, en zelfs aan niet separeren tussen kerk en wereld.

Ook op andere punten was Bonhoeffer helaas niet rechtzinnig. Om niet meer te noemen: hij was van mening dat God Zelf in Christus geleden heeft. Gods Zoon werd dus geen mens om in de menselijke natuur te kunnen lijden, maar God heeft als God geleden. In een afsluitend artikel willen we ingaan op de invloed en waardering van Bonhoeffer.

(slot volgt)

Kampen,

PL. Rouwendal

BOEKENNIEUWS

Ds. M.J. van Gelder,
Het dierbaar geloof.
Uitg. De Banier - Utrecht.
ISBN 978 90336 07219,
159 blz.; € 14,90.

De tweede zendbrief van Petrus, gericht aan de Joden in Pontus, Galatië, Kappadocië, Azië en Bithynië heeft een diepe geladenheid. De brief handelt over het dierbaar geloof dat ook die Joden in de verstrooiing "met ons verkregen hebben", zoals Petrus zegt. De prediking van Gods Woord mocht er veel vrucht dragen. Maar de christelijke kerk in Klein-Azië, het tegenwoordige Turkije, is heel klein geworden; voor het Woord is er nog nauwelijks plaats.

Wie nu naar West-Europa kijkt, ziet eenzelfde ontwikkeling. Rijk was ons werelddeel gezegend, de Heilige Geest hield

Zijn woning, ook hier in ons land. De geslachten door mochten velen, soms na veel uiterlijke strijd of vervolging, ingaan in de vreugde huns Heeren. Maar het lijkt, om met Luthers woorden te spreken, een regenbui die weer overgaat. Het is niet bekend of Gods Woord Zijn plaats onder ons zal behouden. Natuurlijk zal de Geest - naar Gods eigen belofte - doorgaan Zich een gemeente te vergaderen. Maar misschien zijn andere delen van de wereld aan de beurt? In China gebeuren, tegen de verdrukking in, opmerkelijke dingen. De honger naar het Woord is groot. Een honger die niet alleen zijn oorzaak vindt in dat dierbaar geloof, waarover Petrus spreekt, maar dat ook steeds nieuwe honger geeft; naar Christus en Zijn gerechtigheid. Het maakt de prediking van Petrus zo actueel. Hij wijst immers een rijke Christus

aan voor een arme, in zichzelf verloren zondaar. Hij beschrijft hoe Jezus en Zijn bruid bij elkaar worden gebracht. Maar ook hoe ze bij elkaar blijven: door dat verkregen, dierbaar geloof.

In acht preken beschrijft ds. Van Gelder de kernen van het dierbaar geloof: hoe het verkregen wordt op grond van het eeuwig welbehagen, hoe het vrucht draagt en staat naar een heilige levenswandel, naar vastheid en hoe het ten slotte brengt in het eeuwige leven. Door alle acht preken heen staat het Fundament van het dierbaar geloof centraal: Jezus Christus en Dien gekruisigd. Waar het dierbaar geloof mag functioneren, valt immers alles weg, maar blijft Hij alleen over. "Wat zullen ze zingen?" "Lieve

Koning!" Wie zullen ze aanbidden? De lieve Koning! Wie zullen ze eeuwig gehoorzamen? De lieve Koning! Die Koning moet eeuwig eer ontvangen!" De preken zijn geschikt gemaakt voor leesdiensten, hoewel bevestiging van ambtsdragers (preek nr. 8) niet in een leesdienst zal plaatshebben. Ook is een nieuwjaarstoespraak voor de gemeente zodanig 'persoonlijk' dat deze eigenlijk niet opgenomen kan worden in een leespreek, maar uit een pastoraal bewogen hart van de voorzitter van de kerkenraad moet komen. Van harte kunnen we deze preken aanbevelen.

Apeldoorn,

ds. J.M. Kleppe

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Borsselle: ds. J.M.D. de Heer
te Middelburg-Centrum;
Te Emmeloord: ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Kalamazoo (USA): ds. P. van Ruitenburg
te Chilliwack (Canada);
Te Oostkapelle: ds. G. Clements te Gouda;
Te Rhenen:
ds. G. Beens te Kootwijkerbroek;
Te Rilland-Bath:
ds. J. Driessen te 's-Gravenhage;
Te Rotterdam-Alexanderpolder:
ds. W. Harinck te Woerden;
Te Westkapelle:
ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk;
Te Westzaan: ds. J.J. van Ekeveld te Zeist;
Te Yerseke:
ds. C. van Krimpen te Oud Beijerland.

Bedankt:

Voor Aalst:
ds. C. van Krimpen te Oud Beijerland;
Voor Ede: ds. J.J. Tanis te Kampen.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE WERKENDAM

Op **zaterdag 29 maart** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. M. Karens voor te gaan. Het thema van de

preek is: "Pasen voor Thomas!" n.a.v. Joh. 20:24-31. Iedereen is van harte welkom.

■ MEDEDELING DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. C. Sonneveld, predikant in onze zustergemeente te Lethbridge (Canada), hoopt een bezoek aan Nederland te brengen en in gemeenten voor te gaan. Samen met zijn vrouw hoopt hij 28 maart aan te komen en vervolgens op 1 april door te reizen naar Izi (Nigeria). Enkele dagen later hopen ds. L. Terlouw en ondergetekende eveneens naar Nigeria af te reizen om als afgevaardigden van onze gemeenten de eerste synodevergadering van de Nigeria Reformed Church bij te wonen. Opnieuw een mijlpaal in de geschiedenis van de jonge kerk in Izi die als vrucht op het zendingswerk tot stand mocht komen.

Als oud-zendingspredikant van Izi hoopt ds. Sonneveld bij deze bijzondere vergadering aanwezig te zijn. Geve de Heere Zijn bewaring en zegen over de voorgenomen bezoeken.

ds. W. Harinck, secretaris

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD 15 FEBRUARI 2008

Namens de roepende kerk, de gemeente Wageningen, opent ds. F. Mulder de ver-

gadering. Hij verzoekt te zingen Psalm 85:1, leest vervolgens Johannes 18:1-11 en gaat voor in gebed. De afgevaardigden en de belangstellenden worden hartelijk welkom geheten, in het bijzonder ds. A. Verschuure die sedert 9 januari 2008 als predikant aan Scherpenzeel is verbonden. Verder wordt gememoreerd dat in het afgelopen jaar is overleden ouderling J. de Jager van Scherpenzeel op de leeftijd van 69 jaar. Broeder De Jager mocht bijna dertig jaar als ouderling de gemeenten dienen in kerkenraad en meerdere vergaderingen. In De Valk-Wekerom is overleden diaken E. Ouwendorp en in Kootwijkerbroek diaken T.W. van Middendorp. De Heere gedenke de achtergeblevenen. Hij vervulde het gemis met Zichzelf. In Barneveld waren de ouderlingen A. van de Kieft en D. Roest 40 jaar ambtsdrager. Broeder Van de Kieft was 40 jaar ouderling. Broeder Roest was eerst 20 jaar diaken en daarna 20 jaar ouderling. In Uddel was diaken A. Mouw 30 jaar ambtsdrager en ds. G. Mouw 25 jaar predikant. In Wageningen was ouderling W. Poppeliers 25 jaar ambtsdrager. In Wageningen is op 9 februari 2008 herdacht dat de gemeente 75 jaar bestond. Voorts wordt stilgestaan bij het overlijden van ds. H. Hofman en ds. A.F. Honkoop. Vervolgens bepaalt de tijdelijke preses de vergadering bij Johannes 18:8b: *'Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan'*. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. G. Mouw, assessoren ds. F. Mulder en ds. B.J. van Boven, als quaestor wordt gekozen ouderling J.M. van Koeveringe, scriba: ouderling K. Karels. De vorige quaestor wordt hartelijk dank gezegd voor de werkzaamheden die hij heeft mogen verrichten.

N.a.v. het jaarrapport 2007 van de Raad van Advies van de SVRO beantwoordt de voorzitter van deze raad enkele vragen van afgevaardigden. Over de financiële positie van de SVRO kan ter vergadering onvoldoende duidelijkheid worden verschaft. Deze vraag zal schriftelijk aan de Raad van Advies worden voorgelegd. Van de gemeente Nijkerk is een verzoek ingekomen om de gemeenten aan te mogen schrijven voor een financiële bijdrage voor te maken bouw- en verbouwkosten van het kerkgebouw. De afgevaardigden van Nijkerk worden erop gewezen dat het beter is eerst de weg naar het Deputaatschap Kerkbouw en het Kerkelijk Grootboek te bewandelen. Van de gemeente Ede is een verzoek ingekomen om financiële ondersteuning vanuit de classis ten behoeve van kerkbouw, voor tenminste een periode van vijf jaar. Tevens wordt toestemming gevraagd om gemeenten buiten de clas-

sis te benaderen met een verzoek om financiële steun. Hoewel de offervaardigheid en de bereidheid om leningen te verstrekken van de eigen gemeente groot is, zal het nodig zijn dat hulp geboden wordt om een kerk te kunnen bouwen voor deze zeer jonge gemeente. Met het Deputaatschap Kerkbouw en het Kerkelijk Grootboek is hier reeds over gesproken. De nood gehoord hebbende spreekt de preses uit dat de classis het als haar plicht ziet de jonge gemeente Ede te helpen. Voor het vragen van ondersteuning buiten de classis wordt toestemming gegeven. Voor wat betreft de structurele ondersteuning vanuit de classis wordt besloten dat enkele leden van het moderamen een gesprek zullen hebben met de kerkenraad van Ede. Tijdsige rapportage hierover aan de roepende kerk van de eerstvolgende classis zal dan plaatsvinden, opdat over deze zaak in elke kerkenraad afzonderlijk gesproken kan worden.

Door een van de gemeenten wordt gevraagd om een bezinning in de classis over eenheid in het gebruik van de kerktelefoon. Na bespreking concludeert de preses als gevoelen van de vergadering

dat het gebruik van de kerktelefoon een zaak van elke kerkenraad afzonderlijk is en dat een klassikale richtlijn hiervoor niet nodig en ook niet gewenst is. Door de overkomst van ds. Verschuure naar Scherpenzeel is een wijziging in de consulentenschappen noodzakelijk. Ds. Verschuure wordt consulent van Nijkerk. Omdat het drie jaar geleden is zullen in de komende tijd de kerkvisitaties weer gehouden worden. Tot afgevaardigden naar de a.s. Particuliere Synode Oost worden gekozen de predikanten ds. G. Beens, ds. B.J. van Boven, ds. C. Hogchem en ds. F. Mulder en de ouderlingen K. Karels, A. v.d. Kieft, J.M. van Koevinge en H.A. Soeten-daal.

De volgende classisvergadering zal worden samengeroepen door de gemeente Barneveld op 6 juni 2008, aanvang 19.00 uur te Barneveld.

Nadat de preses de afgevaardigden heeft dankgezegd voor de wijze waarop vergaderd mocht worden, eindigt ouderling Breunissen van Wageningen met dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

K. Karels, scriba

invalshoeken" zullen worden verzorgd door dr. C.S.L. Janse, oud-hoofdredacteur van het RD, H. Vos, directeur VGS en P.W. Moens, beleidsmedewerker identiteit V.G.S. Bezzinnend slotwoord door het bestuurslid ds. J. Schipper.

Naast afgevaardigden en overige leden van de bij de VGS aangesloten (school)-besturen en kerkenraden, zijn ook belangstellende onderwijsgeevenden en anderen die bij het onderwijs zijn betrokken hartelijk welkom!

Het bestuur,
ds. P. Mulder, voorzitter
mr. J. Verhoeven, secretaris

■ DISTRICTSAVOND +16 TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Het district Zuid-Oost +16 organiseert op **zaterdag 29 maart** een districts-avond in de Eben-Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Gies-sendam, Buitendams 118. Spreker is: dhr. J.H. Mauritz n.a.v. het thema "Jouw omgang met God". Aanvang: 19.30 uur.

■ BONDS DAG ZANGVERENIGINGEN

Op **zaterdag 24 mei** hoopt de Bond van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten haar vijf-jaarlijkse bondsdag te houden in de Doelen te Rotterdam. Er zijn 12 koorgroepen gevormd, waarvan er 6 's morgens en 6 's middags zullen zingen. Er is nog een beperkt aantal toegangskaarten beschikbaar, die besteld kunnen worden bij het centraal adres van de BZGG. Prijs: € 3,00 per dagdeel voor volwassenen en € 1,00 voor kinderen t/m 12 jaar. Het morgengedeelte begint om 9.30 uur, het middag gedeelte om 13.30 uur.

Centraal adres BZGG: mevr. A. van Rijs-wijk-Hak, Molensingel 2, 3043 KA Rotterdam, tel. 010-437 20 93, e-mail: centraaladresbzgg@kliksafe.nl.

■ DRINGENDE OPROEP Welke fysiotherapeut(e) wil ons helpen?

In onze vakantieweek voor mensen met een lichamelijke handicap op het Hospi-taalschip "Prins Willem Alexander" zoeken wij nog een fysiotherapeut(e). Wie wil en kan ons van zaterdag 5 t/m vrijdag 11 juli helpen? Nadere inlichtingen of aanmelden - **graag spoedig** - bij mevr. M.M. Kroon-Fierens, tel. 078-612 55 63.

■ LEZING/LEDENVERGADERING OUDERVER. "HELPE NDE HANDEN" AFD. DEN HAAG

Op **25 maart** hoopt mw.C.M. v.d. Grift-Hoogendoorn, orthopedagoge/gedrags-therapeute bij Eleos te Dordrecht, voor

BERICHTEN

■ ZANGAVONDEN

Rhenen

De stichting Musica Sacra organiseert op **maandag 24 maart (tweede paasdag)** een Datheensamenzangavond in de Cunerakerk te Rhenen, Kerkstraat 1. Ds. J. van Belzen hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Organist: Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. de Stichting China. Aanvang: 19.30 uur.

Rilland-Bath

De Ring Zeeland van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op **zaterdag 5 april** een koor- en samen-zangavond in de kerk van de Geref. Gemeente van Rilland-Bath, Swaanhil-sstraat 11. Hieraan werken mee: het gemengd koor "Met Hart en Stem" uit Sint Maartensdijk, de jeugdkoren "Nach-tegaaltjes" uit Meliskerke en "Sjaloom" uit Tholen. Collecte t.b.v. de stichting Doven-zorg. Aanvang: 19.30 uur.

Strijen

Op **zaterdag 29 maart** wordt er een

zangavond gehouden in de Hervormde Lambertuskerk te Strijen. Medewerking hieraan wordt verleend door het jeugd-koor "Laat het klinken" uit Puttershoek en het gemengd koor "Deo Juvante" uit Rot-terdam.

Meditatie en sluiting door ds. A. Vermeij. Opening en leiding door ouderling M. v.d. Elst.

Tijdens deze avond wordt een cd van beide koren gepresenteerd. De op-bbrengst van deze cd is bestemd voor het bouwfonds van de Geref. Gemeente van Puttershoek. Aanvang: 19.30 uur.

■ LEDENVERGADERING VGS

De jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) zal gehouden worden op **zaterdag 12 april** in het Her-vormd Centrum te Hardinxveld-Giessen-dam, Talmastraat 9. Aanvang: 9.30 uur, ontvangst met koffie vanaf 9.00 uur. Slui-ting om circa 13.00 uur.

Lezingen over het thema "De reformato-rische identiteit vanuit verschillende

de oudervereniging "Helpende Handen, afd. Den Haag, een lezing te houden n.a.v. het thema: "(gedrags)problemen bij jongeren; hoe gaan we als opvoeders daarmee om?" Locatie: verenigingsgebouw "Ontmoeting", Dorpsstraat 69, Benthuisen. Aanvang: 19.30 uur. Rondom de pauze zal de jaarlijkse ledenvergadering worden gehouden.

■ BIJeenkomst ADOPTIE-VERENIGING TE GOUDA

Op **zaterdag 5 april** organiseert de Adoptievereniging Geref. Gezindte een bijeenkomst in aula Alpha van het Driestar College, Ronsseplein 1 te Gouda. Vergaderzaal open om 13.30 uur. Opening van de bijeenkomst om 14.00

uur door de voorzitter, mr. C.G. van der Staaij.

Mevr. A. Vinke ([www.adoptiepraktijk](http://www.adoptiepraktijk.nl)) hoopt te spreken over het onderwerp: "Zoeken en vinden? Over reizen naar het geboorteland van je kind(eren)". Iedereen is hartelijk welkom. Voor vragen over deze bijeenkomst of over de adoptievereniging: dhr. H.W. Moerdijk (secre.), tel. 0113-212 596 (liefst ná 20.00 uur)/e-mail: secretaris@avgg.nl.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 23 MAART 2008 (EERSTE PAASDAG)

Aagtekerke 8.45 en 14.30 uur ds. Tuinier; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 17.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Schot; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul en 15.00 uur ds. De Waard; Bodegraven 19.15 uur ds. Van der Net; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 en 16.00 uur stud. Van Rijswijk; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en 19.00 uur stud. Boeder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur stud. Labee; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. Schreuder; Enter 15.00 uur ds. De Wit; Ermelo 9.30 en 18.30 uur stud. Bredeweg; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. Van Krimpen; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur stud. Van Rijswijk; Haamstede 19.00 uur ds.

Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 14.30 uur ds. Schipper; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. Verweij; Hoogvliet 19.00 uur ds. Terlouw; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hoogerland; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 11.00 en 19.00 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Moens en 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 uur stud. Boeder en 14.30 uur stud. Labee; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 18.30 uur ds. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Rhenen 16.00 uur ds. F. Mulder; Rid-

derkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Hakvoort; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Brugge; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. De Leeuw; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. Driessen; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Vischer; Spijkenisse 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. M. Karens; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 14.30 uur stud. Bredeweg; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. L. Blok; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingingen 16.30 uur ds. Paul; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 14.00 uur ds. Baan; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 14.00 uur ds. Meeuse; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ MAANDAG 24 MAART 2008 (TWEDE PAASDAG)

Aagtekerke 8.45 uur ds. Tuinier; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 9.00 uur stud. Bredeweg; Amersfoort 9.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (i.c.m. Zaandam) 9.30 uur stud. Boeder; Apeldoorn 9.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 9.30 uur ds. P. Mulder; Barneveld 9.30 uur ds. Hogchem; Beekbergen 11.15 uur ds. Schreuder; Benthuisen 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Boskoop 9.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Deventer 11.15 uur stud. Labee; Dirksland 10.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 uur ds. Brugge; Eindhoven 19.30 uur ds. Brugge; Enkhuizen 10.00 uur ds. Heijkamp; Ermelo 11.00 uur ds. Schot; Genemuiden 19.00 uur ds. Vogelaar; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Driessen; Har-

dinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Joosse; Hoofddorp 11.30 uur stud. Boeder; Houten 11.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelinge 9.30 uur ds. Baan; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. Terlouw; Kruiningen 9.30 uur ds. Hoogerland; Leerdam 11.00 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 uur ds. Boogaard; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 11.30 uur ds. Moens; Melissant 10.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Van Gelder; Middelharnis 9.30 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 19.00 uur stud. Van Rijswijk; Moerkapelle 9.30 uur (doventolk) ds. Paul; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. Vermeij; Nijkerk 9.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.00 uur ds. Schot; Opheusden 10.00 uur ds. Pater; Oud Beijerland 9.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 19.00 uur ds. Kleppe; Poortugaal 9.00 uur stud. Van Rijswijk; Poortvliet 9.00 uur ds. Meeuse; Rhenen 11.15 uur ds. Van Belzen; Ridderkerk 9.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 8.45 uur ds. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 11.00 uur stud. Van Rijswijk; Rotterdam-Zuidwijk 11.15 uur ds. P. Mulder; Scherpenzeel 9.00 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 11.00 uur ds. Meeuse; Sint Philipsland 9.30 uur ds. Hakvoort; Stolwijk 10.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 10.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.15 uur stud. Labee; Tholen 10.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. Van Eckeveld; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Belzen; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 9.30 uur ds. Mondria; Wageningen 9.00 uur ds. Verschuure; Werkendam 9.00 uur ds. M. Karens; Woerden 9.00 uur ds. W. Harinck; Zeist 10.00 uur ds. Van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 25 MAART 2008

Brakel 19.30 uur ds. Van Dieren; Nisse 19.30 uur ds. Hakvoort; Westzaan 19.30 uur ds. Terlouw.

■ WOENSDAG 26 MAART 2008

Nieuwdorp 19.30 uur stud. Labee.

■ DONDERDAG 27 MAART 2008

Kortgene 19.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. Baan; Oosterland 19.30 uur ds. P. Mulder; Poederoyen 19.30 uur ds. Melis; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Mondria.

■ VRIJDAG 28 MAART 2008

Yerseke 15.30 uur (huw.bev.) ds. Verweij.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

■ ZONDAG 23 MAART 2008

(EERSTE PAASDAG)

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-I) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden

(Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ MAANDAG 24 MAART 2008

(TWEDE PAASDAG)

Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 uur leesdienst; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Nieuw verschenen:

G. Boëtium: De Prophetische Duyve. Met een Olijk-taxken, dat is Troostelijke en leersame Bedenckingen over het Eerste en Tweede Capittel des Propheten Jone (2 delen in 1 band).

Leeuwarden, L. Dronrijp 1660-'64 4o (27),413,(9)p. (36),368,(34)p. zw. kst.leer € 115,-

Jer. Hollebeek: Den Tragen Kerkganger. Tot yver opgewekt door den Godvruchtigen Kerkganger, nevens de dienstbaarheid van Gods Woord ieder op het hoogste aangeprezen.

Leiderdorp, A. Bonte 1746 8o (16),206 p. zw. kst. leer. € 38,-

Fotomechanische heruitgave op lichtgeel papier (bioset 90 gram)
* De prijzen zijn excl. verzendkosten.

De Zaaier 2008

Reprints van oude schrijvers

J. Rijnveld
tel. 0184-683430

Te koop gevraagd Theologische boeken

0577-401065

th Lieren (omg. Apeldoorn) **woonr.**
voor 1 pers. onze voorkeur gaat uit
naar een werkende jonge vrouw.
per 01-04-08 Tel. 055-5062744

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Te huur ruime **vakantiewoning.**
Dicht bij Norwich,
in Zuid Ontario Canada.
Inlichtingen 001.519.688.0947.
Hollands sprekend.

Begravenisverzorging "Honestum"
0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

• **ROEMEENSE PANFLUITEN**
• **DIVERSE BLOKFLUITEN**
• **VIOLEN**
• **DWARSFLUITEN**

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw NIEUWE en TWEEDEHANDS: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop en Taxatie Gebruikte Boeken maandag gesloten

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

tel. 0318-526641
www.wegenaar.nl

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

stichting
China

Wij hebben geen huis...
Ik leef op een vuilnisbelt!

Geef hen eten en een kinderbijbel

POSTBUS 1150 • 3900 BD VEENENDAAL
INFO@STICHTINGCHINA.NL • WWW.STICHTINGCHINA.NL
TELEFOON SECRETARIAAT/INFO: 0318 510 320
GIRO 320666 T.N.V. STICHTING CHINA

ELSPEET: Vrijstaande luxe stenen bungalows op ruime kavels voor 6-8 personen. Indeling: hal, 3 slaapkamers, badkamer, grote woonkamer met open keuken, terras en berging.

Weken 18, 31-33 niet bb.

Info: www.lochtenveld.nl
of 0577-461043/06-53651000.
Er zijn ook nog enkele nieuw te bouwen bungalows te koop.

REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL is an elementary and secondary school with an enrolment of just onder 700 students, situated next to the Netherlands reformed Congregation (GG), in the small village of Norwich, Ontario, Canada.

Although all certified teachers with expertise are kindly invited to apply, we are especially seeking intermediate and senior teachers with expertise in the areas of Mathematics, IT, French or English literature.

For more information please contact the principal, Mr. John Heikoop, 001 519-863-2403, or john@rcsnorwich.com.

Applications and resumes may be send tot the secretary of the school board: Mr. Corney Van Wyk, 384483 Salford Road, R.R. 1, Salford, Ontario, NOJ 1 W0, or by fax: 001 519-485-1258.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor, Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Geerts
herenkleding

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.

Trouwkostuums - Jaqueys - Pantalons

Streepjantaloons - Overhemden

Stropdassen - Sokken - Overjassen

Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

Andante is dealer van

JOHANNUS - CONTENT - EMINENT

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

In onze beide winkels is een ruim assortiment aan bladmuziek in zowel notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL

Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851

Oranjestraat 6, RIJSSEN

Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Gevraagd voor D.V. 2008-2009:

Leerkrachten

voor de onder- en bovenbouw van het basisonderwijs

Wie zijn wij?

De C.C.S. is een grote reformatische school (basis- en voortgezet onderwijs), die uitgaat van drie Nederlands Reformed Congregations (zuster gemeentes van de Ger. Gem.). De kerken en families zijn erg betrokken op de school. De school is gesitueerd op de prairies, in de omgeving van Lethbridge en zo'n anderhalf uur verwijderd van de Rocky Mountains.

Wij vragen:

- Enthousiaste leerkrachten voor groepen in de onder- en bovenbouw van het basisonderwijs. (Groepskeuze in overleg.)
- Een overtuiging die gebaseerd is op de Bijbel en de Drie Formulieren van Enigheid en past binnen het kader van de Ger. Gem. (in Ned.) of Oud Ger. Gem.
- Het aanpassingsvermogen om in een andere cultuur en in een ander schoolstelsel te werken.
- De bereidheid om twee cursussen per jaar te volgen aan de University of Lethbridge.

Wij bieden:

- Een enthousiast en hulpvaardig team.
- Een parallel-collega die je volledig terzijde staat.
- Een klassenassistente die een aantal uren in de week helpt.

Om goed voorbereid te zijn op het lesgeven in de Engelse taal, vragen we dat je de TOEFL-InternetBasedTest met goede resultaten voltooit. Vanuit Nederland kun je hierin begeleid worden door onze contactpersoon. Ook bij het immigratie-proces word je van stap tot stap telefonisch geholpen.

Voor informatie over de vacatures en de school kun je contact opnemen met Dhr. W. Grishnich (directeur) (001-403-381-3030 - school, 001-403-320-1650 - thuis, e-mail: wgrishnich@ccschool.ca) Houd echter rekening met 8 uur tijdsverschil. Vraag ook gerust om een van onze Nederlandse leerkrachten te kunnen spreken.

Fax of e-mail je sollicitatie, gericht aan Dhr. C. Visser, voor D.V. 31 maart 2008 naar onze school: fax: 001-403-381-4241, e-mail: office@ccschool.ca.

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

- **Marmer, graniet en hardsteen**
(voor binnen & buiten)
- **Grafmonumenten**
- **Vakkundig advies**

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579
v.h. Zandee & De Ruijter voor leveringen buiten Zeeland

Te Koop in Veenendaal
Stadhouderslaan 101
Goed onderhouden **TUSSEN-
WONING** met ruime berging en ach-
tertuin op het zuiden, gelegen in
kindvriendelijke wijk De Pol. De
woning beschikt over 4 (evt. mog. 5)
slaapkamers en een badkamer. Voor
en achter een dakkapel, en is bijna
geheel voorzien van dubbelglas en
een nieuwe CV-Ketel (HR). Bouwjaar:
1976. Grondoppervlakte: 187 m².
email: jwvv@solcon.nl
Tel. 06-51672554

Begrafenisverzorging **Corné Vader**

Tarweakker 23
4341 MD Arnhem

Beschikbaar voor Walcheren,
Noord- en Zuid Beveland

Tel. 0118 - 60 2500
Tel. 06-53 78 22 27

Wij verzorgen alléén begrafenissen.

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44, www.casafamilia.nl

BEGRAFENISVERZORGING KINA 010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Te huur op kl. chr. camping in
Drenthe: **stacar. 4-6 p.** Vrij in wk.
27, 28, 29 en 33. **Chalet 7 p.** vrij wk.
27, 28, 29, 34 en 35. **Vak.won. 10 p.**
vrij wk. 27, 28, 29, 34 en 35.
Info: www.campingdebeukenhof.com of bel 0528-331246.

Op **zaterdag 29 maart** wordt er een
psalmzangavond gehouden in de
Sionkerk van de
Geref. Gemeente te **Goes**, met als
organist Peter Wildeman.
Gezongen zullen worden: psalmen
uit de berijming van 1773 en uit die
van ds. C. J. Meeuse, die deze zal
inleiden.

Collecte t.b.v. de JBGG.
Aanvang: 19.45 uur, de kerkdeuren
worden om 19.00 uur geopend.

't Boekenhoekje
Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken	Theologische werken	Cadeau-artikelen
Kinderboeken	Verklaringen van	CD's
Bijbels	Bijbel, Catechismus e.a.	Muziekcassettes
(Statenvertaling)	Levensbeschrijvingen	Bladmuziek
Psalmboeken	Diverse wenskaarten	

Kom gerust eens snuffelen in onze gezellige winkel

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82

Een zonnige vakantie?
Dat kunnen we niet voor 100%
garanderen. Wel een gezellige plek
om te kamperen-bij-de-boer in
ZW-Frankrijk.
Fam Hoogendoorn.
Tel. 0033 553 893561.

GEEN ANDER EVANGELIE

Ds. L. Huisman

DEEL I & II

Zomaar een fragment uit één van de deeltjes:

"O, het is niet het kruis, dat je uit Kanaän houdt, denk daar goed aan. Het kruis is geen teken van Gods ongenoegen maar van Gods genade in uw leven. Welnu, denk dan aan Hem, Die ik u vandaag predik, als de Middelaar Gods en der mensen. Geliefden, in het zicht van dat kruis versterft onze murmuring en buigen we ons in ootmoed aan Zijn voeten. Hebt gij Hem gezien, Die aan het hout des kruises voor zondaren stierf? Nee, in uw omstandigheden is er net als bij Asaf, niets veranderd. Zijn bestraffing was er alle morgen totdat hij in Gods heiligdom inging. Er veranderde niets buiten hem, maar in hem, dat was zijn hart. Zijn geloof begon te leven door de adem van Gods Geest en toen zei hij: Heere, zo is het goed."

Herdruk deel I & II nu in uw boekhandel. Meer info: www.dshuisman.nl

Die oren heeft, die hore

Ds. A. Vergunst

Zeven preken over de gemeenten in Klein-Azië

De opbrengst van de verkoop van dit boekje komt ten goede aan de kerkbouw van de Reformed Congregations of New Zealand te Carterton.

Het boekje is telefonisch te bestellen bij H. Vergunst: tel. (0318) 418 612 of per e-mail: hvergunst@kliksafe.nl voor de prijs van

€13,90

exclusief verzendkosten.

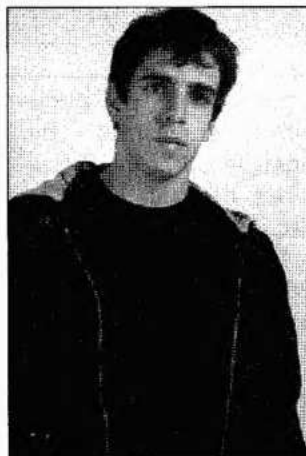
Te koop woning Poortugaal Zuid-holland

Zeer ruime en goed onderhouden woning. Met uitzicht op plantsoen inhoud 415m³. Huiskamer 45m² met 5 slaapkamers.

Schuur met tuin 17 mtr. lang

Kostprijs 274.500 k.k. euro

Info: www.breebaartlaan22.web-log.nl 06-53931549

"Het was erger dan ik dacht."

"Ik dacht voorheen ook dat het allemaal wel meeviel met de noodzaak van evangelisatiewerk. Als je opgroeit in een kerks dorp dan zie je de contrasten ook niet zo heel erg. Nu ik in de randstad studeer, zie ik wel andere dingen om mij heen. Het heeft mij meer aan het denken gezet. Ik heb bijvoorbeeld nu standaard een paar evangelisatiefolders bij me. Binnenkort is er ook een gemeenteavond over evangelisatie. Wel goed, denk ik."

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften voor een presentatie (overdag of 's avonds) over het evangelisatiewerk. Tel. 0341-253588.

Wij zoeken **leuke gezinnen** voor onze **vakantieboerderij**, max. 10 personen in Achterberg (gem. Rhenen) voor info: 0317-617804 email: lveenhof@solcon.nl

BOEKEN VAN BLIJVENDE WAARDE

DEEL 2 UIT DE PRACHTIGE JEUGDSERIE VAN DE RAMSHOORN

Het hoge huis van Sion

De watersnood van 1953 op Schouwen-Duiveland, R. Hoogerwerf-Holleman

Na hun bezoek aan de Yerseke mosselveiling keert Huib Polderman samen met zijn vader terug naar hun standplaats Bruinisse. Terwijl het bij de Oude Dijk van Bruinisse zeer kritiek is, varen Polderman en zijn zoon naar de ondergelopen polders en de verwoeste huizen van het eiland om mensen redden. Lukt het hen ook om Jane Schot, de vriendin van Huib, te vinden?

Jeugdboek: 10 jaar e.o. Ook zeer aansprekend voor ouderen! Nu al 2e druk; verschijnt binnenkort

OOK VERKRIJGBAAR OVER DE RAMP VAN '53

Van zee tot zee zal Hij regeren
De Gereformeerde Gemeenten en de watersnood van 1953
DI 1, L. Vogelaar (setprijs: 22,50 per deel)

27,50

Niets bij geval Uit het leven van Rina Heijboer te Sirjansland, R. Hoogerwerf-Holleman

11,95

Actieprijs 9,95 na 1 mei 12,95!

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21, Goes

tel. (0113) 221909

info@ramshoorn.nl - www.ramshoorn.nl

Verkrijgbaar bij de boekhandel

BUNYAN-SET:

Eindredactie M.J. Ruissen

- De Christenreis
- De Christinnenreis
- Het Leven en Sterven van Meneer Kwaad,
- De Heilige Oorlog
- Bunyan in beeld

Deze set van 5 boeken: geen 111,50 maar slechts...

59,80

Actieprijs t/m 1 mei

Nieuw!

15.-

Improvisatie CD

Mooie improvisaties op de Psalmen, gespeeld door Chiel Jan van Hofwegen op het schitterende De Jongh-Boogaardorgel van de Geref. Gem. te Alblasserdam. Met uw aankoop steunt u tevens het evangelisatiewerk "Bij Simon de Looier" in Amsterdam!

Bestellen bij: Van Horssen via dmp-records@planet.nl of tel. 075-6314138. www.dmp-records.nl

T.B.V. EVANGELISATIEWERK Geref. GEMEENTEN

Van Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Wie heeft mijn **Bijbel** gevonden met zilver slot. Aandenken aan mijn belijdenis 2002, gekregen van mijn ouders, staat erin. Magre Klepper.
Tel. 0187-682678.

Jongedame, 20 jaar zoekt zelfstandige **woonruimte** in **Ede**. Graag contact opnemen met 06-21672572

SAALBACH-HINTERGLEMM
Vrij gelegen vakantiewoning van 4 tot 22 pers met prachtig uitzicht over dorp en dal. Aan het eind van de weg in een schitterend wandelgebied. In de zomervak. Nederlandse kerkdiensten.
Inl. Lianne de Visser tel. 0118-584512 of www.hausamwald.nl

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, **Pension „De Peel“**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687. Bgg. 0488-482025. Internet: www.knuivers.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begravenissen - Dag en nacht bereikbaar

Oudvaders geeft u de gelegenheid (opnieuw) kennis te maken met de oude schrijvers en hun werken

Gratis boek!

Ter kennismaking doen wij u een prachtig aanbod: Neem een jaarabonnement tot wederopzegging op Oudvaders à € 36,- en u ontvangt niet alleen de jaargang van zes nummers, maar bovendien ook het boek *Leven voor Jezus Christus, Selina Gavin van Huntington* door L.J. van Valen cadeau! Winkelwaarde € 25,80. Een proefabonnement van drie nummers kost € 10,-. Voor studenten geldt een aantrekkelijke korting van € 25,- op een jaarabonnement.

Heeft u vragen? Wij zijn van 9.00 - 12.00 uur op werkdagen bereikbaar: 038-33 92 575, of per e-mail: abonnementen@kok.nl. Stuur de bon op naar: Oudvaders, Antwoordnummer 18, 8260 VB Kampen (postzegel is niet nodig).

JA, ik wens mij te abonneren op Oudvaders.

- ☐ Ik neem een jaarabonnement tot wederopzegging voor € 36,-. Graag ontvang ik het boek *Leven voor Jezus Christus, Selina Gavin van Huntington* door L.J. van Valen cadeau! Winkelwaarde € 25,80.
- ☐ Ik neem een proefabonnement voor € 10,-.
- ☐ Ik ben student en neem een jaarabonnement voor € 25,- (stuur s.v.p. een kopie van uw studentenkaart mee).

Dhr/Mevr. _____
Naam _____
Adres _____
PC _____ Plaats _____
Tel. _____ E-mail _____

- ☐ Ik machtig Uitgeverij Kok middels deze antwoordkaart tot het automatisch afschrijven van het abonnementsgeld van rekeningnummer _____.
- ☐ Ik ontvang een acceptgiro.

Handtekening _____ Datum _____

de groot goudriaan

WWW.KOK.NL